

॥ ४ ॥ ५ ॥ ६ ॥ ७ ॥ ८ ॥ ९ ॥ १० ॥ ११ ॥ १२ ॥ १३ ॥ १४ ॥ १५ ॥ १६ ॥ १७ ॥ १८ ॥ १९ ॥ २० ॥ २१ ॥ २२ ॥ २३ ॥ २४ ॥ २५ ॥

सराजाभावितः पूर्वदेवेन विधिनावसुः ॥ पालयामास पृथिवीं दिवमाखंडलोयथा ॥ ४ ॥ तस्य यज्ञो महानासीदश्वमेधो महात्मनः ॥ बृहस्पतिरुपाध्यायस्तत्र होता बभूवह ॥ ५ ॥ प्रजापति सुताश्वात्रसदस्याश्वाभवंक्षयः ॥ एकतश्च द्वितश्चैव त्रितश्चैवमहर्षयः ॥ ६ ॥ धनुषास्त्रोथैरैभ्यश्च अर्वावसुपरावसु ॥ ऋषिर्मेधातिथिश्चैव तां ह्यश्वैव महानृषिः ॥ ७ ॥ ऋषिः शांतिर्महाभागस्तथा वेदशिराश्च यः ॥ ऋषिश्चेष्टश्च कपिलः शांतिहोत्रपितास्मृतः ॥ ८ ॥ आद्यः कठस्तैत्तिरिश्च वैशंपायनपूर्वजः ॥ कण्वोथेदेव होत्रश्च एते षोडश कीर्त्तिताः ॥ ९ ॥ संभूताः सर्वसंभारास्तस्मिन्नाजन्महाक्रतौ ॥ नतत्र पशुघातो भूत्सराजैर्वस्थितोऽभवत् ॥ १० ॥ अहिंसः शुचिरक्षुद्रो निराशीः कर्मसंस्तुतः ॥ आरण्यकपदोद्धूता भागास्तत्रोपकल्पिताः ॥ ११ ॥ प्रीतस्ततोऽस्य भगवान्देवदेवः पुरातनः ॥ साक्षात्तं दर्शयामास सोऽदृश्यो न्येन के न चित् ॥ १२ ॥ स्वयं भागमुपाग्राय पुरोडाशं गृहीतवान् ॥ अहस्येन हृतो भागो देवेन हरिर्मेधसा ॥ १३ ॥ बृहस्पतिस्ततः क्रुद्धः क्षुचमुद्यम्य वेगितः ॥ आकाशं घ्नन्बुधः पतैरोषादश्रूण्यवर्त्तयत् ॥ १४ ॥ उवाच चोपरि चरं मया भागो यमुद्यतः ॥ ग्राह्यः स्वयं हि देवेन मत्प्रत्यक्षं न संशयः ॥ १५ ॥ युधिष्ठिर उवाच उद्यतायज्ञ भागा हि साक्षात्प्राप्ताः सुरैरिह ॥ किमर्थमिह न प्राप्तो दर्शनं सह रिविभुः ॥ १६ ॥ भीष्म उवाच ततः सतंस मुद्धूतं भूमिपालो महान्वसुः ॥ प्रसादयामास मुनिंसदस्यास्ते च सर्वशः ॥ १७ ॥ ऊचुश्चैनमसंभ्रांतानरोपंकर्तुमर्हसि ॥ नैष धर्मः क्रतुयुगेयस्त्वं रोषमचीकृथाः ॥ १८ ॥ अरोषणोऽत्यसौ देवो यस्य भागो यमुद्यतः ॥ न शक्यः सत्वया द्रष्टुमस्माभिर्वा बृहस्पते ॥ १९ ॥ यस्य प्रसादं कुरुते सर्वैतं द्रष्टुमर्हति ॥ एकतद्वितत्रिताश्चोचुस्ततश्चित्रशिखंडिनः ॥ २० ॥ वयं हि ब्रह्मणः पुत्रा मा नसाः परिकीर्त्तिताः ॥ गतानिः श्रेयसार्थं हि कदाचिद्दिशमुत्तरां ॥ २१ ॥ तत्स्वावर्षसहस्राणि च रिता पतन्तमं ॥ एकपादाः स्थिताः सम्यक्काष्ठभूताः समाहिताः ॥ २२ ॥ मेरोरुत्तरभागे तु क्षीरोदस्यानुकूलतः ॥ संदेशो यत्र नस्तन्नतपः परमदारुणं ॥ २३ ॥ कथं पश्येम हि वयं देवं नारायणाल्मकं ॥ वरेण्यं वरदं तं वै देवदेवं सनातनं ॥ २४ ॥ कथं पश्येम हि वयं देवं नारायणं त्विति ॥ अथ व्रतस्यावभृथे वा गुवाचा शरीरिणी ॥ २५ ॥

* शालिहोत्रपिताकपिलएकः

* आपः कठः कठशाखादर्शी एकः वैशंपायनपूर्वजस्तैत्तिरिक्

* तपोव्रतं